

INTEGRÁLT VÍZHÁZTARTÁSI TÁJÉKOZTATÓ ÉS ELŐREJELZÉS

– kivonat –

2013. május

Készítette az

Országos Vízügyi Főigazgatóság
Vízkezelés-gazdálkodási és Víziközmű Osztálya

és az Alsó-Tisza vidéki Vízügyi Igazgatóság

Budapest, Szeged
2013. május 7.

1. HELYZETÉRTÉKELÉS

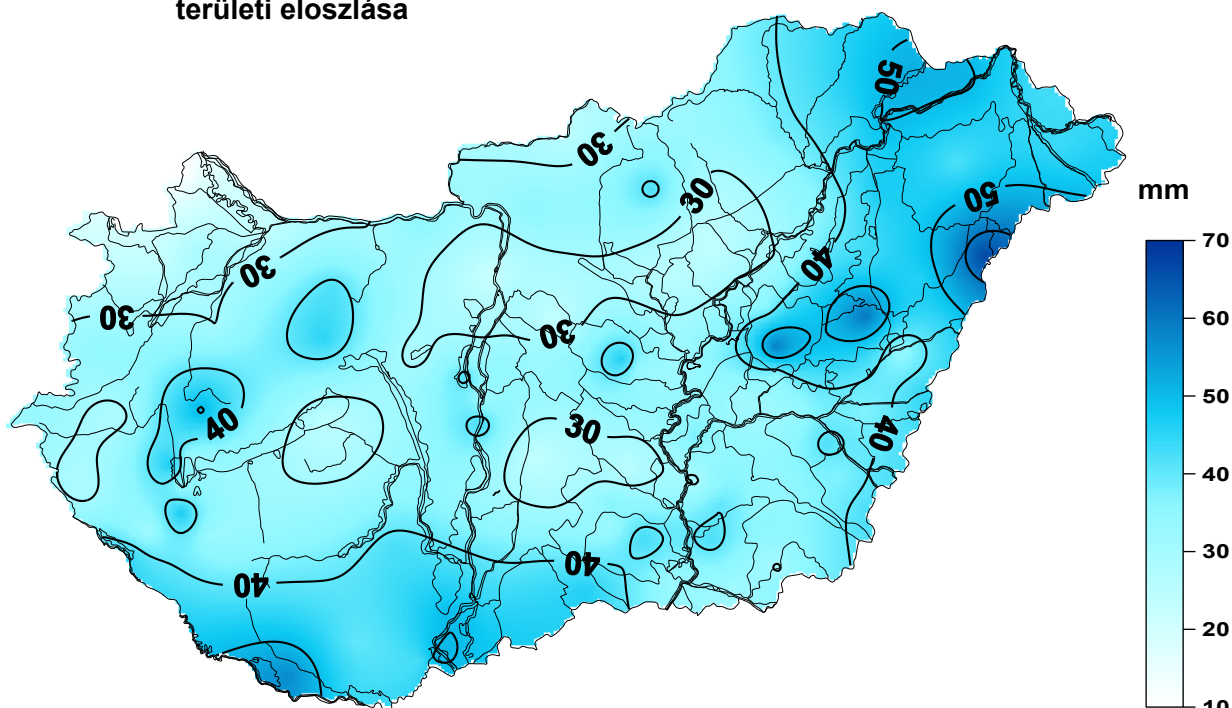
Csapadék

2013 áprilisában a rendelkezésre álló adatok szerint az ország területére lehullott csapadék mennyisége 10 mm (Hegyeshalom) és 67 mm (Nyírábrány) között alakult, az országos területi átlagérték 37 mm volt, ami 9 mm-rel (20%-kal) kevesebb a viszonyítási időszak (1971-2000) április havi átlagánál.

Áprilisban az ország területének túlnyomó részén az átlagosnál kevesebb csapadék hullott. Az átlaghoz viszonyított legnagyobb havi csapadékhiány (20-36 mm) a Mosoni-síkságon, a Hanság területén, a Soproni-medencében, a Zalai-dombság területén és a Mátrában fordult elő. Az átlagosnál több (1-21 mm) csapadékot jegyeztek fel a Nagykunság, a Hajdúság, a Nyírség, a Bodroghöz és a Rétköz egyes körzeteiben.

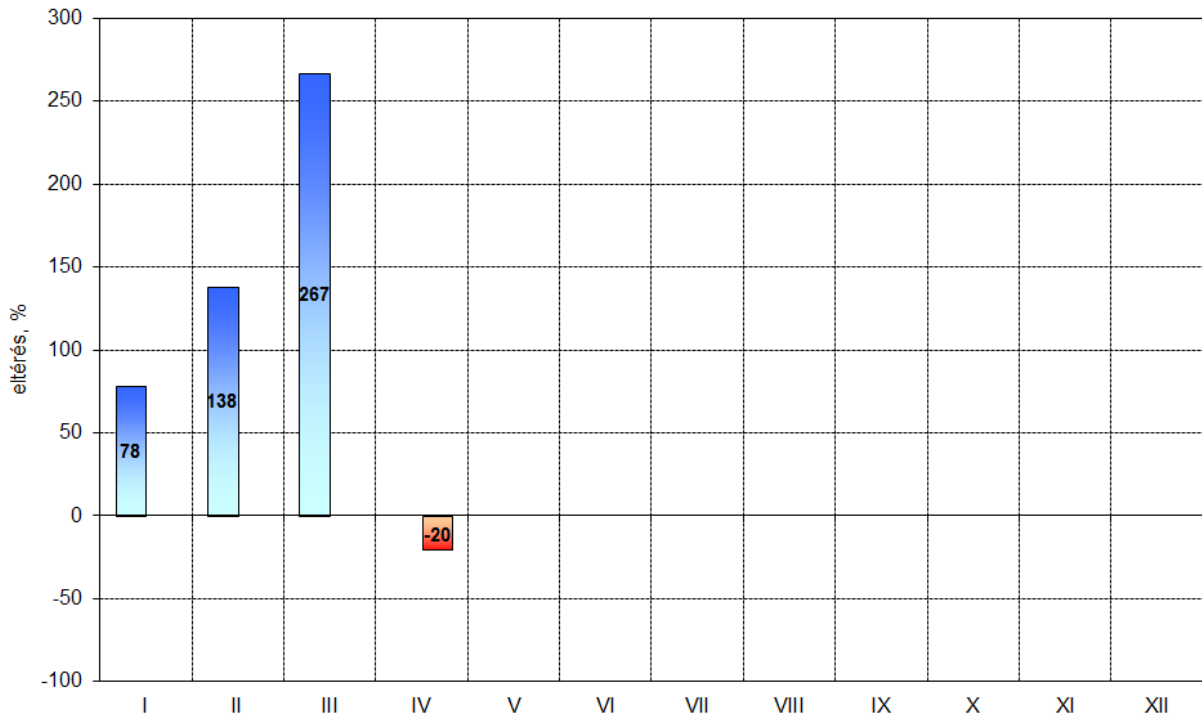
Országos áttekintésben az áprilisi átlaghoz viszonyított a legnagyobb csapadékhiány (36 mm) Iklódbördőce [Zala m.], a legnagyobb csapadéktöbblet (21 mm) Nyírábrány állomáson fordult elő.

A 2013. április havi csapadékösszeg területi eloszlása

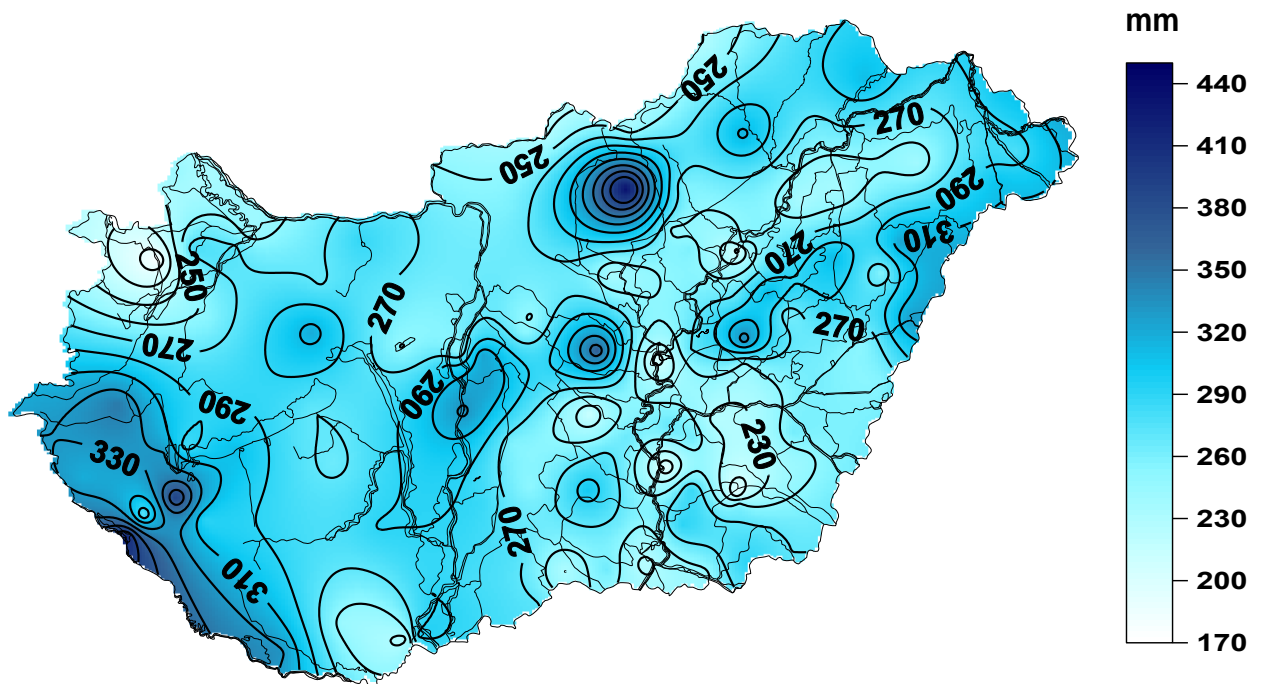
Az alábbi szövegtáblában a 2013. évre vonatkozóan havi bontásban mutatjuk be a csapadékösszeg országos területi átlagértékének relatív eltérését a sokévi középértéktől.

**A havi csapadékösszeg országos területi átlagértékének
sokévi (1971-2000) átlagától való eltérése (%)
a 2013. évben**

A 2013. január-április időszakban lehullott csapadék mennyisége 176 mm (Kapuvár) és 435 mm (Kékestető) között alakult, az országos területi átlagérték 275 mm volt, ami az időszakos átlagnál 137 mm-rel (99%-kal) magasabb.

**A 2013. január-április havi csapadékösszeg
területi eloszlása**

Országos áttekintésben az átlaghoz viszonyított legnagyobb négyhavi csapadéktöbblet (160-246 mm) a Dunántúl nyugati-délnyugati részén, a Mezőföldön, a Duna-Tisza köze egyes északi körzeteiben, a Nagykunságban és a Hajdúság déli részén, valamint a Mátrában és a Bükkben mutatkozott.

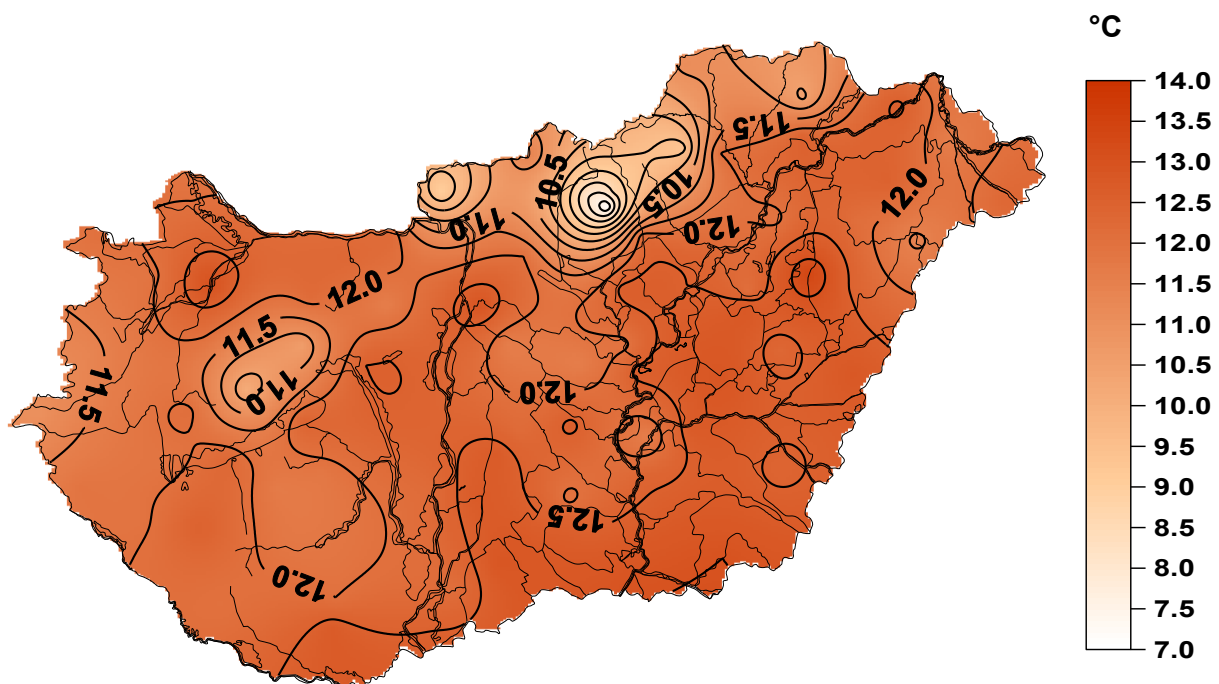
Léghőmérséklet

Az április havi középhőmérséklet 7,1°C (Kékestető) és 13,4°C (Balmazújváros) között alakult, az országos területi átlagérték 11,9°C volt, ami 1,7°C-kal magasabb az átlagnál.

A havi középhőmérséklet az ország egész területén meghaladta az április havi átlagot.

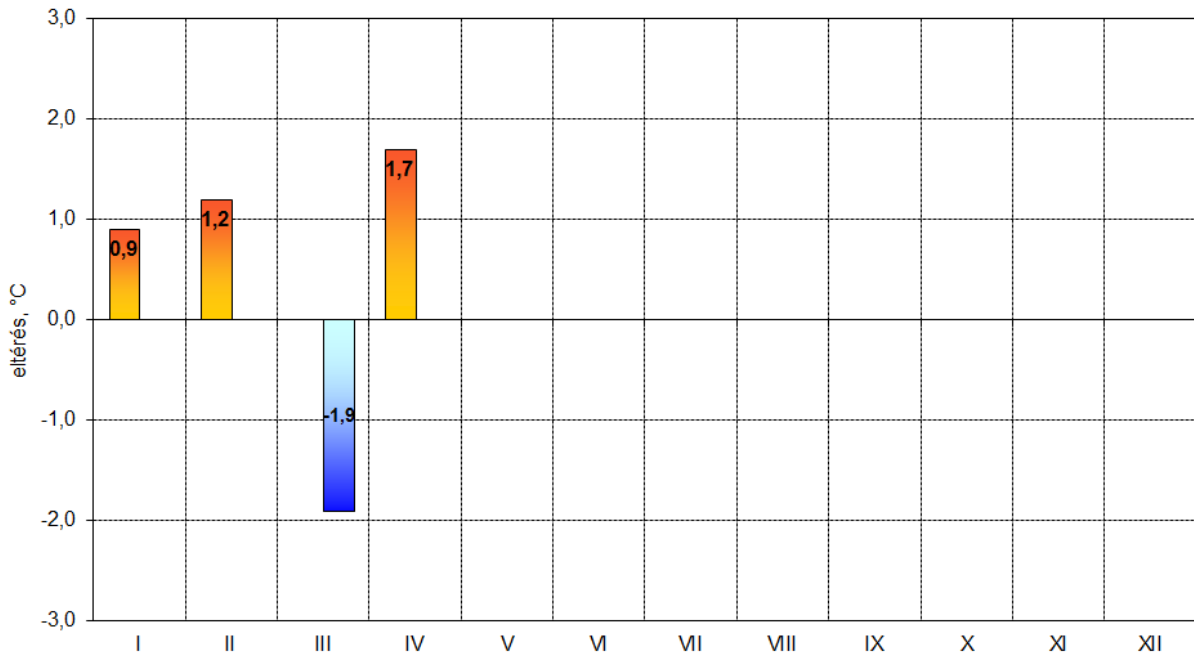
Országos áttekintésben az átlagos április havi középhőmérsékletéhez viszonyított legnagyobb eltérés (2,8°C) Szentlélek állomáson fordult elő.

A 2013. április havi középhőmérséklet területi eloszlása

A következő ábrán a havi középhőmérséklet országos területi átlagértékeinek 2013. évi alakulását szemléltetjük.

A havi középhőmérséklet országos területi átlagértékének sokévi (1971-2000) átlagtól való eltérése (°C) a 2013. évben

Talajnedvesség

A talaj nedvességtartalmának mélységi rétegenkénti jellemzését – beleértve a területi különbségek bemutatását és rövid értékelését – az Országos Meteorológiai Szolgálat által meghatározott, %-ban megadott talajteltettségi adatok alapján végeztük el.

Síkvidékeinken a talajok legfelső (0-20 cm-es) rétegének nedvességtartalma áprilisban – különösen a hónap második felét jellemző, az átlagosnál melegebb és szárazabb időjárás hatására – a március végi állapothoz képest igen erőteljesen csökkent. Április végén 0-20 cm-es talajréteg nedvességtartalmát a síkvidékek területén a 20-30% közötti telítettségi értékek jellemezték.

A 20-50 cm közötti talajréteg nedvességtartalma áprilisban az előző havi értékekhez képest ugyancsak számottevően csökkent. Síkvidékeink területén ezen talajréteg nedvességtartalmát április végén a 70% körüli telítettségi értékek jellemezték.

Az 50-100 cm-es talajréteg nedvesség-tartalma áprilisban még alig változott. A hónap végén a jellemző telítettségi értékek 100% közelében alakultak, azaz ezt a talajréteget a telített, állapot jellemezte.

Talajvíz

Áprilisban a síkvidéki területek túlnyomó többségén további, jelentős területi különbségeket mutató emelkedés alakult ki. A Mezőföld északi és a Dráva-menti síkság déli peremterületén, a Duna-Tisza köze nyugati és déli részén, továbbá a Nyírség, a Hajdúság és a Bihari-sík területén 50 cm-nél kisebb emelkedés következett be. Ugyanakkor a Nagykunság délkeleti

részén és a Körös-Maros köze északnyugati térszínein 80-100 cm közötti, ezen belül 150 cm-t megközelítő emelkedés is előfordult.

Az elmúlt hónapban a viszonyítási időszaknál magasabban helyezkedett el a talajvíztükör az Alföld keleti felén és a dunántúli síkvidékek jelentős részén. A legnagyobb, 100-150 cm közötti eltérések a Borsodi-ártéren, a Sajó torkolatvidéke térségében, a Hajdúhát déli részén, a Szolnoki-ártér, a Tiszazug, a Dél-Tisza-völgy jelentős részén, valamint a Nagy-Sárrét, a Dévaványai-sík és a Maros hordalékkúpja területén mutatkoztak. A Kisalföldön, a Mezőföld északi részén, a Dráva-menti síkság területén, valamint a Duna-menti síkság északi részén 100 cm-nél kisebb különbség-értékek voltak jellemzőek. A viszonyítási időszaknál 200-300 cm-rel alacsonyabban helyezkedett el a talajvíztükör a Duna-Tisza köze hátsági térszínein, a Mátra és a Bükk előterében. A Dél-Mezőföld jelentős részén, a Kisalföldön a Mosoni-síkság és a Felső-Szigetköz területén továbbá az Északkelet-Nyírség és a Dél-Hajdúság területén jellemzően 0-50 cm közötti eltérés alakult ki.

A síkvidékek területi átlagában a talajvíztükör 2013. április hónapban az 1971-2000. közötti időszak április havi átlagértékénél ~30 cm-rel magasabban helyezkedett el.

Belvízi helyzetértékelés

2013 áprilisában országos összesítésben a belvízrendszerek közötti vízforgalom mennyisége 637,05 millió m³ volt, ami 308,58 millió m³-rel (94%-kal) haladta meg az előző havi mennyiséget. Az április havi vízforgalom részben a felszíni vízfolyásokból a belvízrendszereken átvezetett vízmennyiség volt.

A hónap folyamán valamennyi vízügyi igazgatóság területén előfordult belvízelöntés, amelynek maximális kiterjedése országos összesítésben 210193 ha volt.

Az április második felét jellemző, az átlagosnál szárazabb és melegebb időjárás, valamint az elvezetések hatására az elöntött terület kiterjedése erőteljesen csökkent, május 6-án országos összesítésben mintegy 27 000 ha volt.

A tározókban visszatartott víz mennyisége 2013 áprilisában országos összesítésben az egy hónappal korábbi értékhez képest 26,24 millió m³-rel (24%-kal) növekedett.

2. ELŐREJELZÉS

Az Országos Meteorológiai Szolgálat 2013. április 25-én kiadott hosszú távú meteorológiai előrejelzése szerint a május az átlagosnál kissé hidegebb és az átlagosnál kissé szárazabb, a június átlagos hőmérsékletű és az átlagosnál kissé szárazabb, a július az átlagosnál kissé melegebb és az átlagosnál szárazabb lesz.

A havi középhőmérséklet és a havi csapadékösszeg országos átlagértékei az alábbi előrejelzett értékek között várhatók (zárójelben a sokévi átlagokat tüntettük föl):

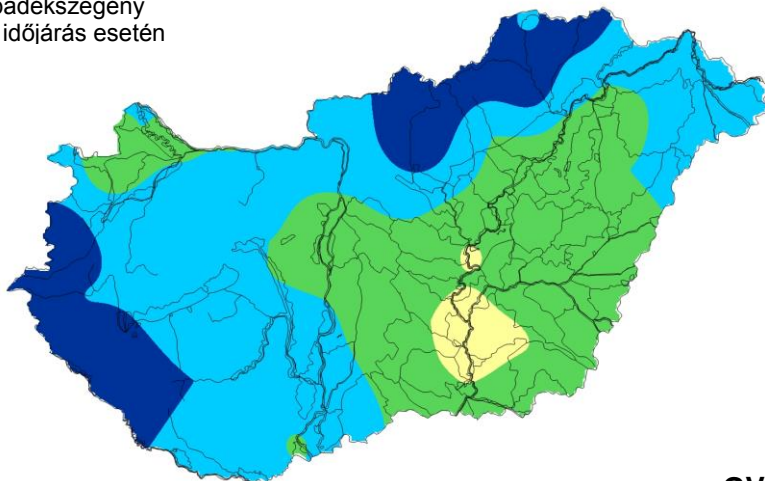
Hónap	Havi középhőmérséklet [°C]	Havi csapadékösszeg [mm]
május	14,0 – 16,5 (15,6)	40 – 75 (61)
június	17,8 – 19,7 (18,6)	50 – 95 (75)
július	19,7 – 21,7 (20,4)	35 – 70 (64)

Az OMSZ 2013. május 7-én kiadott középtávú előrejelzése szerint a következő 10 napos időszakban folytatódik a térben és időben változókéony időjárás. Eleinte főleg az ország nyugati részén várható többfelé jelentős mennyiségű (területi átlagban 10mm/nap értéket elérő) csapadék, majd a csapadékhajlam átmenetileg csökken. A hőmérséklet fokozatosan emelkedik, a hét második felében az évszakos átlagot meghaladó napi középhőmérsékletek várhatók. A hét végétől erőteljes lehűlésre lehet számítani csapadékkal, ennek mennyisége előreláthatólag területi átlagban általában a 10 mm/nap érték alatt marad. Számottevő melegedés valószínűleg csak a jövő hét közepén kezdődik.

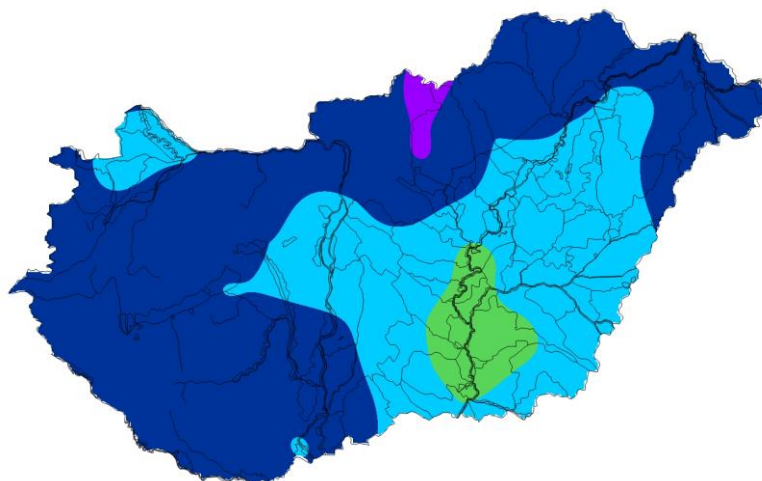
A Gördülő Vízháztartási Mutató (GVM) 2013. májusra előrejelzett értékei

Átlagos májusi időjárás esetén általában átmeneti, a Dunántúlon annál kissé nedvesebb, míg a Tisza-völgy déli részén annál kissé szárazabb vízháztartási helyzet várható, kivéve azokat a kisebb-nagyobb területeket, amelyeket jelenleg is belvíz borít. Szélsőséges májusi időjárás mellett a várható vízháztartási helyzetről a következő oldalon elhelyezett felső (csapadékszegény időjárás esetén) és alsó ábra (az átlagosnál csapadékosabb időjárás esetén) szolgáltatót áttekintést.

Csapadékszegény
májusi időjárás esetén

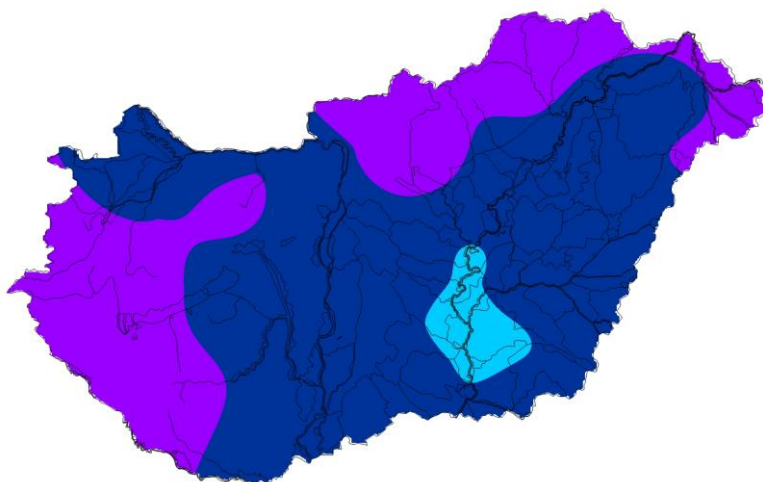
Átlagosan csapadékos
májusi időjárás esetén

GVM

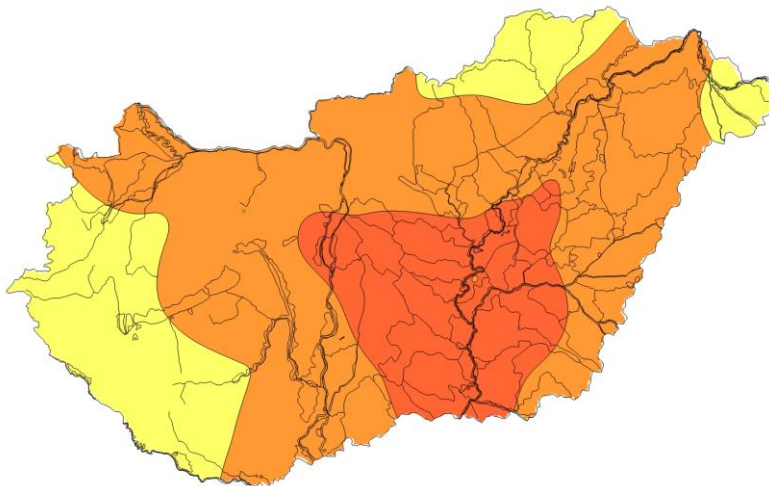
Az átlagosnál csapadékosabb májusi
időjárás esetén

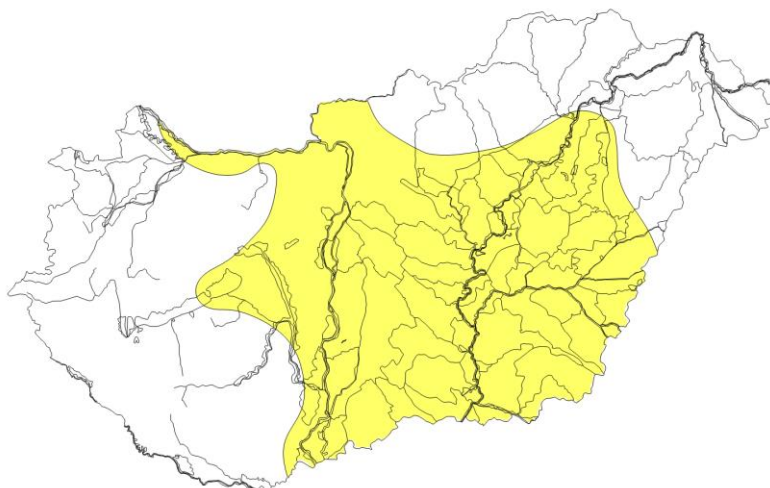
Aszály-előrejelzés

Átlagosan csapadékos további időjárás esetén síkvidékeinken enyhe aszály valószínűsíthető. Az átlagosnál csapadékszegényebb időjárás következtében főleg az Alföld középső és déli részén lehet közepes erősségű aszály kialakulására számítani

Csapadékszegény további időjárás esetén

Átlagosan csapadékos további időjárás esetén

PAI (°C/100mm)

